

gemeente
Oost Gelre

Programma Klimaat

Energietransitie

Klimaatadaptatie

Duurzaamheid

Programma Klimaat

In dit beleid beschrijven we de criteria om tot een klimaatrobuuste gemeente Oost Gelre te komen. Met de bijbehorende uitvoeringsagenda (bijlage 1) beschrijven we de acties.

Klimaatrobuust staat voor “energieneutraal”, “klimaatadaptief” en “duurzaam”.

Het uitgangspunt is om minimaal het niveau “Ambitie Oost Gelre” toe te passen.

Samen met de duurzaamheidskaarten (bijlage 2) gaan we met elkaar in gesprek over de kansen die ontwikkelingen bieden.

Wil je meer weten? Mail ons op gemeente@oostgelre.nl

Versie 1.0 (januari 2026)

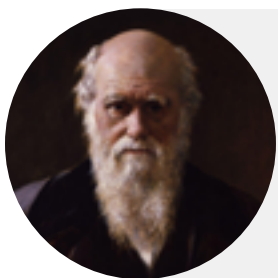
Sustainable Development Goals (SDG's): 17 doelen voor een duurzamere wereld.

Onze klimaatambities

Wie in 2040 door onze gemeente beweegt, ziet een groene, klimaatrobuuste, veilige en gezonde leefomgeving.

Omgevingsvisie september 2023

Die omgeving komt er niet vanzelf. Om klimaatrobuust te worden, zullen we daadkrachtig moeten inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. Dit kan door mitigatie (voorkomen) en door adaptatie (aanpassen). We sturen op klimaatneutraal en klimaatrobuust waarbij we afwenteling voorkomen. Nu doorpakken voorkomt onnodige schade in de toekomst. Alleen op die manier kunnen we de gevolgen van klimaatverandering het beste opvangen. Hoe we dat doen leest u in dit programma Klimaat.

Darwin: Het zijn niet de sterkste van een soort die overleven en ook niet de intelligentste. Het zijn degenen die zich het beste op veranderingen aanpassen.

Programma is zelfbindend

Het programma Klimaat is geen op zichzelf staand beleid. Het is sturend in onder andere het ruimtelijk beleid, woningbouwbeleid, natuurbeleid en landbouwbeleid. Door het intensieve gebruik van ruimte in Nederland, raakt de energietransitie, klimaatadaptatie en duurzaamheid vele aspecten van de samenleving.

In het programma Klimaat leest u de uitwerking van het te voeren klimaatbeleid met maatregelen om doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken. Vanuit de omgevingswet is het een vrijwillig programma dat vastgesteld wordt door het college van burgemeester en wethouders. Het programma is zelfbindend. Dit betekent dat het alleen het bestuur zich bindt (dus niet inwoners, organisaties of bedrijven). Er is geen bezwaar mogelijk tegen de vaststelling van een programma. Het programma Klimaat bevat geen beleidsregels. Na vaststelling van het programma bekijken we of dit wenselijk is.

We houden het eenvoudig

Beleidsstukken hebben de eigenschap om uit veel pagina's te bestaan. Dit programma is opgezet om voor iedereen leesbaar te zijn en daarom hebben we het beknopt gehouden. De concrete uitwerking van een aantal maatregelen is nog in ontwikkeling. Voor meer toelichting zie de 'Handreiking toekomstbestendig bouwen' van de provincie Gelderland.

Het programma sluit aan op de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's).

Het programma klimaat is niet af. De kennis en informatie zijn nog volop in ontwikkeling. We bevinden ons in een dynamische wereld.

We herijken het programma Klimaat uiterlijk na vijf jaar. De bijbehorende uitvoeringsagenda is opgezet voor een periode van vier jaar en wordt jaarlijks bijgesteld.

Niet op zichzelf staand

Binnen de omgevingsvisie zijn naast het programma Klimaat de volgende programma's benoemd:

- Uitvoeringsagenda leefbaar en vitaal buitengebied (vastgesteld)
- Wonen, leefbaarheid en mobiliteit (Volkshuisvesting)
- Ruimte voor ondernemen
- Levendige kernen
- Programma Energietransitie
- Warmte- en koudeprogramma
- Actieplan geluid
- Saneringsprogramma wegen onder beheer van de gemeente
- Programma bij (dreigende) overschrijding omgevingswaarde

We vinden het wiel niet opnieuw uit. We gebruiken (landelijke) instrumenten voor het opstellen van de criteria:

- Gelders kader Toekomstbestendig bouwen
- Kader voor leefbare verstedelijking in Gelderland
- Het Nieuwe Normaal (HNN).

Onze doelen zijn helder...

We hebben het onderdeel klimaat in drie pijlers uitgewerkt.

1. Energietransitie

We willen de temperatuur op aarde niet verder laten stijgen dan anderhalve graad. Daarom moet in 2050 de CO₂ uitstoot 95% minder zijn dan van 1990.

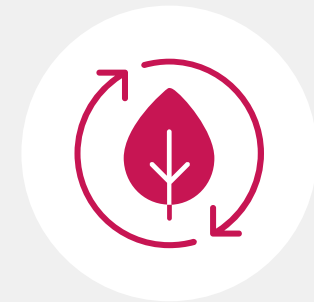
2. Klimaatadaptatie

In 2050 zijn we een klimaatbestendige en waterrobuuste gemeente.

3. Duurzaamheid

Een duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder de behoeften van toekomstige generaties in gevaar te brengen.

... en vertaald in criteria

Om werk te maken van ambities, helpen meetbare en toetsbare criteria. Ze zetten dromen om in daden. Met het ambitiedocument vertalen we onze ambitie naar cijfers en maatregelen. Ze geven ons de handvatten om - samen met inwoners, gebouweigenaren, aannemers en ontwikkelaars - te werken aan een klimaatrobuuste gemeente. De criteria voor klimaatrobuust zijn uitgewerkt op de pijlers Energietransitie, Klimaatadaptatie en Duurzaamheid. Per pijler zijn verschillende thema's benoemd.

Er zijn zes categorieën:

1. Bestaande woningen en gebouwen
2. Bestaande bedrijventerreinen
3. Bestaande openbare ruimte
4. Nieuwe woningen en gebouwen
5. Nieuwe bedrijventerreinen
6. Nieuwe openbare ruimte

De uitwerkingen van de algemene ambitie naar toetsbare criteria ziet u per pijler weergegeven in een overzicht op de thema's.

Programma Klimaat		
Energietransitie	Klimaatadaptatie	Duurzaamheid
<p>Voorkomen (mitigatie):</p> <ul style="list-style-type: none">• Energiebesparing• Aardgasvrij• Duurzame opwek 	<p>Aanpassen (adaptatie):</p> <ul style="list-style-type: none">• Wateroverlast• Droogte• Hittestress• Overstroming* 	<p>Overig:</p> <ul style="list-style-type: none">• Biodiversiteit• Welzijn & leefomgeving• Mobiliteit• Circulaire Economie & Materialen

*Nu nog niet van toepassing voor gemeente Oost-Gelre.

Wat gaan we bereiken?

De klimaatambities vanuit de Omgevingsvisie zijn in het ambitiesdocument uitgewerkt. We geven invulling aan de ambities op drie niveaus:

1. **Wettelijk:** wat we volgens de vigerende wet- en regelgeving voor de thema's moeten doen.
2. **Ambitie Oost Gelre:** concrete invulling geven aan de termen klimaatneutraal en klimaatrobuust. Dit zijn toetsbare criteria die we nu al moeten en kunnen nemen om klimaatneutraal en klimaatrobuust in 2050 te zijn.
3. **Kansen:** we willen partijen uitdagen en stimuleren om verder te gaan dan de 'Ambitie Oost Gelre'. We bieden kwalitatieve criteria en maatregelen die beschreven staan in de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre. En we nodigen partijen uit om met elkaar in gesprek te gaan.

Het uitgangspunt is om minimaal het niveau "Ambitie Oost Gelre" toe te passen. Het principe van dit niveau is 'pas toe of leg uit': alleen als je besluit om criteria niet toe te passen, leg dan uit en onderbouw wat de reden is. Maatwerk is mogelijk.

Samen opgesteld

Het programma Klimaat en de Uitvoeringsagenda zijn een gezamenlijk product. Intern hebben we met de betrokken disciplines (Infrastructuur, Beheer, Onderhoud, Wonen, Groen, Energietransitie, Mobiliteit, Mens en Samenleving, etc.) integraal gekeken en het programma op elkaar afgestemd. Ook extern hebben we via klankbordgroepen, informatieavonden en persoonlijke gesprekken de externe partijen (inwoners, organisaties, bedrijven) betrokken bij dit proces.

Milieueffectrapportage

We hoeven **geen** milieueffectrapportage op te stellen.

Toelichting: Er gelden twee eisen voor de plan-mer-plicht:

1. *Wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plan of programma*
2. *Kader vormen voor besluiten voor mer-(beoordelings)plichtige projecten.*

Ad 1. Het Programma Klimaat is een vrijwillig omgevingsprogramma en voldoet daarmee aan de eerste eis voor een plan-merplicht.

Ad 2. De mer-(beoordelings)plichtige projecten zijn te vinden in kolom 1 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit. Het programma Klimaat omvat geen locatie of tracékeuze en is daarmee niet 'kadervormend'. Het gaat ook niet om de inperking (inkadering) van andere keuzes over de specifieke installaties en/of (milieubelastende) activiteiten zoals in die bijlage genoemd. Daarmee geldt hiervoor geen plan-mer-plicht.

Stikstof

Naast de grote opgave om klimaatverandering tegen te gaan, hebben we in Nederland ook te maken met de opgave om stikstofuitstoot te verminderen. Veel oplossingen en maatregelen voor de stikstofcrisis hebben ook een positief effect op ons klimaat, de biodiversiteit en onze gezondheid. Het zijn aparte dossiers, maar ze zijn nauw met elkaar verbonden. Waar mogelijk zullen we de klimaatmaatregelen hierop afstemmen.

Monitoren

Om te weten of we met het programma Klimaat onze doelen bereiken, toetsen en evalueren we tussentijds belangrijke onderdelen. Hiervoor gebruiken we de voortgang op de uitvoeringsagenda en het Handvat Uniformering Toekomstbestendig Bouwen. Het handvat is een landelijk instrument in ontwikkeling dat kwantitatief aangeeft hoe men aan de klimaatambitie voldoet.

We doen al veel

Het afkoppelen van hemelwater, tegelwippen, stadstuinjes, vergroenen van het remisepark, isoleren, etc. Met onder meer de menukaart 'Wonen Groenlo & Lichtenvoorde' en het plan 'Wielewaal' zijn we bezig met het mooier, beter en klimaatrobuster maken van onze leefomgeving. We zetten al stappen. Het programma Klimaat sluit hier op aan.

In het standaard omgevingsplan zijn regels opgenomen die bij nieuwe ontwikkelingen toegepast kunnen worden en op een aantal locaties ook al toegepast zijn:

- 10.12 Verplichte voorzieningen voor infiltratie en afvoer van water
- 10.13 Verplicht bovengronds aanbieden van water
- 10.14 Lozingsverbod hemelwater en grondwater

Toepassing van deze regels stemmen we af op het programma Klimaat.

Binnen de Samenwerking Water Regio Achterhoek+ wordt gekeken naar de borging van klimaatadaptie met het 'Kader voor leefbare verstedelijking in Gelderland' als uitgangspunt. Oost Gelre neemt deel aan dit proces en betreft het programma Klimaat hierin.

Communicatie

Het programma Klimaat is gericht op de fysieke leefomgeving (buitenruimte). Uit het participatieproces blijkt dat het nemen van maatregelen vooral vraagt om een gedragsverandering bij mens en organisatie. De uitvoeringsagenda zal hier op inzetten.

"... Praat niet te veel ... onderzoek niet te lang ... zet gewoon (kleine) stappen ... ga aan de gang ..."

Citaten vanuit het participatieproces

Betaalbaarheid

Het bereiken van onze ambitie om een klimaatrobuuste gemeente te zijn in 2050 vraagt om investeringen.

Systemniveau

Kijkend naar maatregelen in een gebied, zijn de kosten op systeemniveau hoog. Door het opstellen van een strategie per kern van Oost Gelre, maken we dit de komende jaren inzichtelijk. De voorgestelde aanpak is om op de natuurlijke momenten de maatregelen voor klimaatadaptatie toe te passen. Onderzoek zoals 'Verkennde analyse Metropoolregio Amsterdam 2023' laat zien dat deze maatregelen financieel haalbaar zijn door dit af te zetten tegen vermeden kosten vanuit klimaatschade en door verhoogde vastgoedwaarde.

Projectniveau

Op projectniveau nemen we maatregelen voor klimaatadaptatie bij nieuwbouw integraal mee. Uit het rapport van Rebel en Arcadis 'Convenant Toekomstbestendig Bouwen 2024' leren we dat toekomstbestendig bouwen vanuit een maatschappelijk perspectief vaak al betaalbaar is, en dat bijvoorbeeld door

opscaling of CO₂-beprijzing de betaalbaarheid zal toenemen. Daarbij kijken we naar de totale kosten: investering én exploitatie.

Voor de bestaande bouw zetten we in op gedragsverandering. De bewoners/gebouweigenaren zijn zelf aan zet om maatregelen te nemen. De betaalbaarheid is sterk afhankelijk van de te nemen maatregel en mogelijke subsidie.

Remisepark Lichtenvoorde.

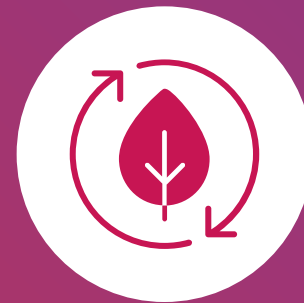
Onze klimaatambities

*Pijler 1:
Energietransitie*

*Pijler 2:
Klimaatadaptatie*

*Pijler 3:
Duurzaamheid*

Leeswijzer

De uitwerkingen van de algemene ambitie naar toetsbare criteria staan hierna in een overzicht per pijler weergegeven.

Er zijn zes categorieën:

1. Bestaande woningen en gebouwen
2. Bestaande bedrijventerreinen
3. Bestaande openbare ruimte
4. Nieuwe woningen en gebouwen
5. Nieuwe bedrijventerreinen
6. Nieuwe openbare ruimte

Voor de leesbaarheid zijn maatregelen eenmalig benoemd, maar ze kunnen ook op andere thema's een positief effect hebben.

Definities van een aantal termen:

- **Netbewust bouwen:** bouwen met een netbudget. Het netbudget is de maximale hoeveelheid elektriciteit op gebiedniveau of woningniveau die nieuwbouwwoningen mogen verbruiken. Dit kan door zowel individuele als collectieve maatregelen.
- **Het 3-30-300 principe:** vanuit elke woning 3 bomen te zien, 30% van de openbare ruimte is beschaduwd en binnen 300 meter van een gebouw is een koelteplek te vinden.
- **Bbl-norm:** de eisen vanuit het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl)
- **BENG:** een uitdrukking van energiestatatie van gebouwen.
- **BOS:** Bewegen, Ontmoeten en Spelen
- **HNN:** Het Nieuwe Normaal (een standaard voor circulair bouwen)
- **RES:** Regionale Energiestrategie
- **TCO-benadering:** Total Cost of Ownership gaat over de totale kosten tijdens de volledige levenscyclus.
- **TOjuli:** is een rekenwaarde om opwarming van woningen in de zomer te voorkomen.
- **T=100:** Een bui die 1x per 100 jaar voorkomt (70mm in één uur).
- **Waterdiepte:** hoeveelheid water op straat gemeten in hoogte.

Pijler 1: Energietransitie

1. Bestaande woningen en gebouwen

	Energiebesparing	Aardgasvrij / Duurzame opwek
Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre	
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal energielabel B • Toepassen Isolatiestandaard • Vervanging CV-ketel: Hybride warmtepomp (of ander duurzaam alternatief) 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor aardgasvrij zie het warmte- en koudeprogramma. • Voor duurzame opwek zie de RES.
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal huidig energielabel behouden • Corporaties: minimaal energielabel D in 2028 (geen E, F en G-label in 2028) • Utiliteit: minimaal energielabel C • Renovatie: Bbl-norm 	

Pijler 1: Energietransitie

2. Bestaande bedrijventerreinen

	Energiebesparing	Aardgasvrij / Duurzame opwek
Kansen <i>Maximaal klimaatrobust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre	
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none">• Bij asfalt pas Warm Mix Asfalt (WMA) toe	<ul style="list-style-type: none">• Voor aardgasvrij zie het warmte- en koudeprogramma.• Voor duurzame opwek zie de RES.
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>		

Pijler 1: Energietransitie

3. Bestaande openbare ruimte

	Energiebesparing	Aardgasvrij / Duurzame opwek
Kansen <i>Maximaal klimaatrobust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre	
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none">• Bij asfalt pas Warm Mix Asfalt (WMA) toe• Verlichting verledden met smart-control	<ul style="list-style-type: none">• Voor aardgasvrij zie het warmte- en koudeprogramma.• Voor duurzame opwek zie de RES.
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>		

Pijler 1: Energietransitie

4. Nieuwe woningen en gebouwen

	Energiebesparing	Aardgasvrij / Duurzame opwek
Kansen <i>Maximaal klimaatrobust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre	
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none">• Energieneutraal (BENG3 = 100%)• Netbewust bouwen	<ul style="list-style-type: none">• Voor aardgasvrij zie het warmte- en koudeprogramma.• Voor duurzame opwek zie de RES.
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>	<ul style="list-style-type: none">• BENG = Bbl-norm	

Pijler 1: Energietransitie

5. Nieuwe bedrijventerreinen

	Energiebesparing	Aardgasvrij / Duurzame opwek
Kansen <i>Maximaal klimaatrobust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre	
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none">• Energieneutraal• Bij asfalt pas Warm Mix Asfalt (WMA) toe	<ul style="list-style-type: none">• Voor aardgasvrij zie het warmte- en koudeprogramma.• Voor duurzame opwek zie de RES.
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>		

Pijler 1: Energietransitie

6. Nieuwe openbare ruimte

	Energiebesparing	Aardgasvrij / Duurzame opwek
Kansen <i>Maximaal klimaatrobust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre	
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none">• Energieneutraal• Bij asfalt pas Warm Mix Asfalt (WMA) toe	<ul style="list-style-type: none">• Voor aardgasvrij zie het warmte- en koudeprogramma.• Voor duurzame opwek zie de RES.
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>		

Pijler 2: Klimaatadaptatie

1. Bestaande woningen en gebouwen

	Wateroverlast	Droogte	Hittestress
Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre		
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen waterschade: <ul style="list-style-type: none"> • T = 100 • Bij 0,2m waterdiepte op straat • Bergen regenwater 20-40mm op eigen terrein 	<ul style="list-style-type: none"> • Infiltratie 50-100% • Gebouwen voorbereid op hergebruik van regenwater 	<ul style="list-style-type: none"> • TOjuli $\leq 1,20$ • Warmtewerende oppervlakten 40-50%
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>			

Pijler 2: Klimaatadaptatie

2. Bestaande bedrijventerreinen

	Wateroverlast	Droogte	Hittestress
Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre		
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen waterschade: <ul style="list-style-type: none"> • T = 100 • Bij 0,2m waterdiepte op straat • Bergen regenwater 20-40mm op eigen terrein 	<ul style="list-style-type: none"> • Infiltratie 50-100% 	<ul style="list-style-type: none"> • Schaduw $\geq 30\%$ • Loopafstand koele plek $\leq 300m$ • Warmtewerende oppervlakten 40-50%
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>			

Pijler 2: Klimaatadaptatie

3. Bestaande openbare ruimte

	Wateroverlast	Droogte	Hittestress
Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre		
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen waterschade: <ul style="list-style-type: none"> • T = 100 • Bij 0,2m waterdiepte op straat • Bergen regenwater 20-40mm op eigen terrein 	<ul style="list-style-type: none"> • ca. 20mm (lage zandgronden) / 40mm (hoge zandgronden) over de totale verharding wordt geïnfiltreerd in de bodem, in groen en wadi's 	<ul style="list-style-type: none"> • Schaduw $\geq 30\%$ • Loopafstand koele plek $\leq 300m$ • Groen op buurniveau 30-50%
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>			

Pijler 2: Klimaatadaptatie

4. Nieuwe woningen en gebouwen

	Wateroverlast	Droogte	Hittestress
Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre		
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen waterschade: <ul style="list-style-type: none"> • T = 100 • Bij 0,2m waterdiepte op straat • Bergen regenwater 20-40mm op eigen terrein 	<ul style="list-style-type: none"> • Infiltratie 50-100% • Gebouwen voorbereid op hergebruik regenwater 	<ul style="list-style-type: none"> • Warmtewerende oppervlakten 40-50%
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>			<ul style="list-style-type: none"> • TOjuli $\leq 1,20$

Pijler 2: Klimaatadaptatie

5. Nieuwe bedrijventerreinen

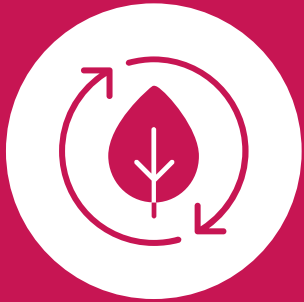
	Wateroverlast	Droogte	Hittestress
Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre		
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen waterschade: <ul style="list-style-type: none"> • T = 100 • Bij 0,2m waterdiepte op straat • Bergen regenwater 20-40mm op eigen terrein 	<ul style="list-style-type: none"> • Infiltratie 50-100% 	<ul style="list-style-type: none"> • Schaduw $\geq 30\%$ • Loopafstand koele plek $\leq 300\text{m}$ • Warmtewerende oppervlakten 40-50%
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>			

Pijler 2: Klimaatadaptatie

6. Nieuwe openbare ruimte

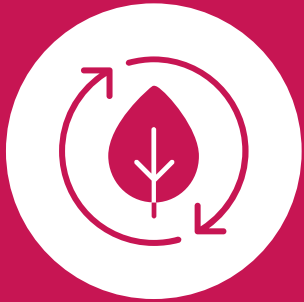
	Wateroverlast	Droogte	Hittestress
<p>Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i></p>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre		
<p>Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen waterschade: <ul style="list-style-type: none"> • T = 100 • Bij 0,2m waterdiepte op straat • Bergen regenwater 20-40mm op eigen terrein 	<ul style="list-style-type: none"> • ca. 20mm (lage zandgronden) / 40mm (hoge zandgronden) over de totale verharding wordt geïnfiltreerd in de bodem, in groen en wadi's 	<ul style="list-style-type: none"> • Schaduw $\geq 30\%$ • Loopafstand koele plek $\leq 300m$ • Groen op buurniveau: Hoogstedelijk $\geq 30\%$, Middenstedelijk $\geq 35\%$, Laagstedelijk $\geq 50\%$ • Warmtewerende oppervlakten 40-50%
<p>Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i></p>			

Pijler 3: Duurzaamheid

1. Bestaande woningen en gebouwen

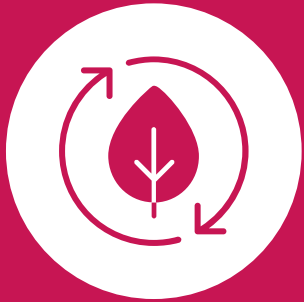
	Biodiversiteit	Welzijn	Mobiliteit	CE + materialen
Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre			
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none"> Natuurinclusief Bouwen 		<ul style="list-style-type: none"> Laadpaal bij meer dan 10 parkeervakken: >25% (slimme) laadpunten en 100% voorbereid op plaatsen slimme laadpalen Bij parkeren op maaiveld wordt parkeren zoveel mogelijk waterdoorlatend en groen uitgevoerd 	
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>		<ul style="list-style-type: none"> Toegankelijkheid gebouwen volgens Bbl 	<ul style="list-style-type: none"> Gebouw (geen woongebouw) laadpaalnorm per 20 parkeervakken: >1 oplaadpunt 	

Pijler 3: Duurzaamheid

2. Bestaande bedrijventerreinen

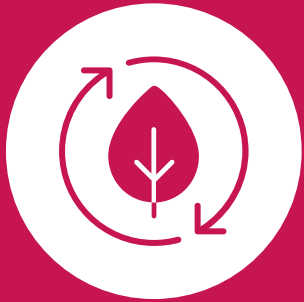
	Biodiversiteit	Welzijn	Mobiliteit	CE + materialen
Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre			
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Toepassen 3-30-300 principe 		<ul style="list-style-type: none"> • Parkeerterrein laadpaal bij meer dan 10 parkeervakken: > 25% (slimme) laadpunten en 100% voorbereid op plaatsen slimme laadpalen. • Bij parkeren op maaiveld wordt parkeren zoveel mogelijk waterdoorlatend en groen uitgevoerd 	
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>				

Pijler 3: Duurzaamheid

3. Bestaande openbare ruimte

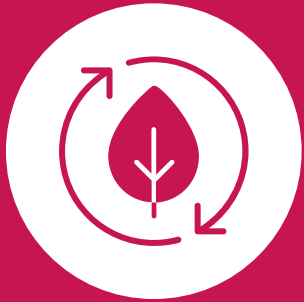
	Biodiversiteit	Welzijn	Mobiliteit	CE + materialen
<p>Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i></p>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre			
<p>Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toepassen 3-30-300 principe • Openbare groenvoorziening: Binnen 300 meter van elke woning: minimaal 200 m2 aanwezig. Binnen 1.000 meter een park van minimaal 5.000 m2 	<ul style="list-style-type: none"> • Beargumenteed aangeven hoe BOS is meegenomen: Niet, Groenplek, Om de hoek-plek, Magneetplek • Loopafstand tot een koelteplek voor kwetsbare inwoners is maximaal 150 meter 	<ul style="list-style-type: none"> • Parkeerterrein laadpaal bij meer dan 10 parkeervakken: > 25% (slimme) laadpunten en 100% voorbereid op plaatsen slimme laadpalen • Bij parkeren op maaiveld wordt parkeren zoveel mogelijk waterdoorlatend en groen uitgevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Maatschappelijk Kosten Indicator (MKI) als kwaliteitscriterium bij aanbesteden
<p>Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i></p>				

Pijler 3: Duurzaamheid

4. Nieuwe woningen en gebouwen

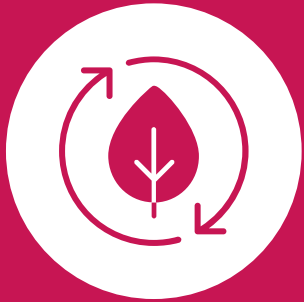
	Biodiversiteit	Welzijn	Mobiliteit	CE + materialen
<p>Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i></p>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre			
<p>Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Natuurinclusief Bouwen 		<ul style="list-style-type: none"> Woongebouw laadpaal bij meer dan 10 parkeervakken: > 25% (slimme) laadpunten en 100% voorbereid op plaatsen slimme laadpalen Bij parkeren op maaiveld wordt parkeren zoveel mogelijk waterdoorlatend en groen uitgevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> Minimaal 1 indicator categorie standaard HNN op het prestatieniveau van HNN realiseren. Minimaal 25% van het aantal woningen is conceptueel gebouwd.
<p>Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> Toegankelijkheid gebouwen volgens Bbl 	<ul style="list-style-type: none"> Woongebouw bij meer dan 10 parkeervakken: > leidingdoorvoer voor ieder parkeervak Gebouw met meer dan 10 parkeervakken: >1 oplaadpunt en leidingdoorvoer bij > 1 op de 5 parkeervakken. 	<ul style="list-style-type: none"> Milieuprestatie Gebouw (MPG) van ≤0,8 voor woonfunctie en ≤1,0 voor kantoorfunctie

Pijler 3: Duurzaamheid

5. Nieuwe bedrijventerreinen

	Biodiversiteit	Welzijn	Mobiliteit	CE + materialen
<p>Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i></p>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre			
<p>Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toepassen 3-30-300 principe • Ecologisch onderzoek uitvoeren en openbaar maken • Groene oplossingen boven 'grijze' (TCO-benadering) 		<ul style="list-style-type: none"> • Parkeerterrein laadpaal bij meer dan 10 parkeervakken: > 25% (slimme) laadpunten en 100% voorbereid op plaatsen slimme laadpalen • Bij parkeren op maaiveld wordt parkeren zoveel mogelijk waterdoorlatend en groen uitgevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 1 indicator categorie standaard HNN op het prestatieniveau van HNN realiseren.
<p>Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i></p>			<ul style="list-style-type: none"> • Parkeerterrein laadpaalnorm bij meer dan 20 parkeervakken: >1 oplaadpunt 	

Pijler 3: Duurzaamheid

6. Nieuwe openbare ruimte

	Biodiversiteit	Welzijn	Mobiliteit	CE + materialen
Kansen <i>Maximaal klimaatrobuust</i>	Zie de Duurzaamheidskaarten Oost Gelre			
Ambitie <i>Klimaatneutraal 2050</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Toepassen 3-30-300 principe • Openbare groenvoorziening: Binnen 300 meter van elke woning: minimaal 200 m2 aanwezig. Binnen 1.000 meter een park van minimaal 5.000 m2 • Ecologisch onderzoek uitvoeren en openbaar maken • Groene oplossingen boven 'grijze' (TCO-benadering) 	<ul style="list-style-type: none"> • Beargumenteerd aangeven hoe BOS is meegenomen: Niet, Groenplek, Om de hoek-plek, Magneetplek • Loopafstand tot een koelteplek voor kwetsbare inwoners is maximaal 150 meter • Toepassen Richtlijn Toegankelijkheid (CROW Publicatie 337) 	<ul style="list-style-type: none"> • Parkeerterrein laadpaal bij meer dan 10 parkeervakken: > 25% (slimme) laadpunten en 100% voorbereid op plaatsen slimme laadpalen • Bij parkeren op maaiveld wordt parkeren zoveel mogelijk waterdoorlatend en groen uitgevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Milieu Kosten Indicator (MKI) als kwaliteitscriterium bij aanbesteden
Wettelijk <i>Wettelijke minimale norm</i>				

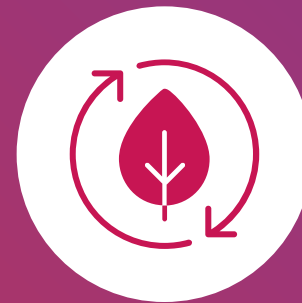
Duurzaamheidskaarten

Pijler 1:
Energietransitie

Pijler 2:
Klimaatadaptatie

Pijler 3:
Duurzaamheid

Duurzaamheidskaarten

Hiermee geven wij inspiratie om met elkaar in gesprek te gaan over de kansen.

De duurzaamheidskaarten voor nieuwe woningbouw zijn opgesteld als leidraad om als gemeente en ontwikkelaars met elkaar in gesprek te gaan over kansen voor duurzaamheid. De duurzaamheidskaarten zijn aanvullend aan de ambitie van Oost Gelre. Ze geven inspiratie om het niveau Kansen samen in te vullen. Naast de duurzaamheidskaarten en het programma Klimaat blijven bestaande beleidsstukken over o.a. stedenbouw, wonen, biodiversiteit en gezondheid relevant.

De duurzaamheidskaarten zijn opgenomen in een apart document en worden regelmatig geactualiseerd.

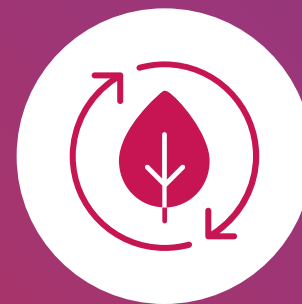
Uitvoeringsagenda

Pijler 1:
Energietransitie

Pijler 2:
Klimaatadaptatie

Pijler 3:
Duurzaamheid

Samen aan de slag

Het jaar 2050 is nog ver weg. En onze doelen bereik je niet in één keer. Samen zetten we de eerste stappen. Met bijbehorende uitvoeringsagenda heeft de gemeente Oost Gelre aangegeven wat slimme en efficiënte stappen zijn. Alleen die acties waar wij als gemeente een actieve rol hebben zijn beschreven. De uitvoeringsagenda is een apart document wat we jaarlijks actualiseren.

Daarnaast passen we in projecten het programma Klimaat toe. Pilotprojecten hiervoor zijn het project Zieuwentseweg in Lichtenvoorde en Eefseler Esch in Groenlo. In de Eefseler Esch gaan we het nationaal instrument Handvat Uniformering Toekomstbestendig Bouwen koppelen aan ons programma Klimaat.

Voor het maken van locatieafwegingen en inrichtingskeuzes bij stedelijke ontwikkelingen maken we gebruik van de 'De water- en bodemsignaleringskaart'.

Voor het opstellen van een klimaatadaptatiestrategie kijken we per kerngebied naar maatregelen op systeemniveau. Zo kunnen we per project het programma Klimaat efficiënt integreren en zal over een periode van tientallen jaren op natuurlijke momenten het systeem aangepast worden.

In 'eigen' gemeentelijke projecten passen we het programma Klimaat toe en bespreken we de kansen. Bij al geplande gemeentelijke projecten bekijken we wat we met het toegekende budget kunnen realiseren. We onderzoeken of instelling van een eigen klimaatfonds hierin een oplossing kan zijn voor budget overstijgende maatregelen.

In projecten van derden stimuleren we het programma Klimaat. We steken in op het 'willen'.

